



# KLIIMAMINISTEERIUM

Erkki Keldo  
Majandus- ja  
Kommunikatsiooniministeerium

Teie 11.09.2025 nr 13-2/3224-1

Meie 28.10.2025 nr 7-15/25/1561-8

Harju maakonnaplaneeringu maavarade  
teemaplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise  
hindamise aruande eelnõude koostöölastamine

Austatud Erkki Keldo

Esitasite Kliimaministeeriumile koostöölastamiseks Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõud. Koostöölastame nimetatud teemaplaneeringu ja KSH aruande tingimusel, et teemaplaneeringus ja KSH aruandes arvestatakse järgmiste märkustega.

1. Peame vajalikuks märkida, et KSH aruandes ei ole arvestatud Kliimaministeeriumi varasemat seiskohta<sup>1</sup> välisõhu müra normide rakendamise kohta. Aruandesse on lisatud viide meie kirjale, kuid ei saa nõustuda aruandes endiselt esitatud järeldusega (ptk 7.14.1. „Õiguslik raamistik“ lk 129): „Praktikas on müra allikale lähimad eluhooned tihti sellised, mille maa juhtotstarve on üldplaneeringu järgi maatulundusmaa või üldse määramata ning seega seaduse mõistes seal müranormtasemed ei kehti“. Märkisime, et planeerimisseaduse § 75 lg 1 p 22 alusel on müra normtasemete kategooriate määramine üldplaneeringu ülesanne. Normtasemed kehtivad olenemata sellest, kas tegemist on maatulundusmaaga või juhtotstarve kohaliku omavalitsuse poolt määramata. Juhul, kui juhtotstarve on määramata, siis elamualade (sh maatulundusmaa õuealad) puhul tuleb KSH raames juhendada keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisa 1 II kategooria normidest. Palume lisada see selgitus samuti KSH aruandesse.
2. Samuti ei saa nõustuda ptk 7.16 (lk 141) esitatuga: „Kaevandamistegevustest tuleneva müra osas kehtivas seadusandluses ühest ja selget piirnormi ei ole.“ Kaevandustegevusele kohaldub keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisa 1 tööstusmüra normtasemed. Lisas 1 on II mürakategooria all toodud elamumaa-alad ja ka maatulundusmaa õuealad.  
Lisaks on samas lõigus toodud: „Siiski tuleb rõhutada, et inimeste tervise kaitseks on vajalik müra alase seadusandluse korrastamine selliselt, et keskkonnaministri 16. detsembri 2016.

<sup>1</sup> 15.05.2025 kiri nr 7-15/25/1561-2

a määruses nr 71 ja sotsiaalministri 4. märtsi 2002. a määruses nr 42 toodud piirväärtused oleksid üheselt mõistetavad ja rakendatavad ka siis, kui üldplaneeringuga on maa juhtotstarve kas maatulundusmaa või üldse määramata.“. Oleme varem selgitanud, millistest normidest tuleb sellisel juhul lähtuda, samuti on selgitus toodud kirja esimeses punktis.

3. KSH aruande ptk 7.21 „Võimalikud koosmõjud“ (lk 212) on kirjas: „Müra (kumuleeruva) mõju osas on kõige olulisem leevendusmeede, et seadusandja korrastab müraalased õigusaktid lähtuvalt piirkonna elanike huvidest. Kui müranormid kehtivad ka maatulundusmaal asuvale kodule, selge on ala ja fassaadinormide rakendamine ning koosmõju arvutamisel lähtutakse füüsikaseadustest, mitte sellest, kui suur on karjääri pindala või kas müra tekitab transport või tööstus, siis on ka üheselt selge, kui tugev on müratase ning kus ja milliseid leevendavaid meetmeid (nt müratõkked, ajalised piirangud, kiirusepiirangud vms) rakendada tuleb.“ Selgitame lisaks kirja eelnevates punktides toodule, et maatulundusmaal asuvale kodule rakenduvad õuealal II mürakategooria normtasemed. Kaevandustegevuse müra all käsitletakse kõiki müraallikaid, mis jäävad selle müraallika territooriumile. Juhul kui uue müraallikaga (kaevandusega) kaasneb liikluse müra suurenemine territooriumist väljapoole, siis tuleb KSH või keskkonnamõju hindamise (KMH) raames hinnata, kui palju suureneb liikluse müra mõju teadaolevate andmete alusel. Olulise mõju määratlemiseks on õigusaktides normid nii tööstus- kui ka liikluse mürale. Lisaks sätestab keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 3 lg 1, et keskkonnahäiring on inimtegevusega kaasnev vahetu või kaudne ebasoodne mõju keskkonnale, sealhulgas keskkonna kaudu toimiv mõju inimese tervisele, heaolule või varale või kultuuripärandile. Keskkonnahäiring on ka selline ebasoodne mõju keskkonnale, mis ei ületa arvulist normi või mis on arvulise normiga reguleerimata. Sama seaduse § 14 täpsustab, et igaüks peab rakendama meetmeid oma tegevuse või tegevusetusega põhjustatava keskkonnahäiringu vähendamiseks niivõrd, kuivõrd seda on mõistlik eeldada. Seega on KSH/KMH protsessi raames võimalik pakkuda välja leevendusmeetmeid, et kaevandustegevusega kaasnevad negatiivsed mõjud oleksid võimalikult väikesed ja keskkonnahäiringute esinemine võimalikult minimaalne. Seega, kui KSH/KMH raames leitakse, et keskkonnahäiringud võivad esineda, siis leevendusmeetmete pakkumiseks ja rakendamiseks ei pea piirnorm või selle puudumine olema ainsaks kriteeriumiks.
4. Ei saa nõustuda aruande ptk 8.1 „Meetmed inimeste heaolu tagamiseks“ (lk 217) esimeses punktis toodud käsitlemisega, et välisõhu müra normid ei lähtu elanike huvidest. Aruandes on kirjas: „Peamine meede inimeste heaolu tagamiseks on, et seadusandja korrastab müraalase seadusandluse lähtuvalt piirkonna elanike huvidest“. Märkime, et oluline mõju elanike tervisele on määratletud müra piirväärtustega ja neid ei tohi müraallikad (sh kaevandusettevõtted) ületada. Piirnormid on sätestatud elanike huvides.
5. Kokkuvõttes märkime, et KSH aruandes ei ole õige esitada leevendusmeetmetena õigusaktide muutmise või korrastamise ettepanekuid. Need võivad olla KSH eksperdi seisukohad, aga teemaplaneeringu kontekstis ei saa neid esitada kui negatiivse mõju leevendusmeetmeid, st meetmeid, mida rakendatakse planeeringu elluviimisel kaasneva negatiivse mõju leevendamiseks.  
Lisaks eelnevates punktides esile toodud lausetele on aruandes esitatud näiteks järgmine ettepanek leevendava meetmena (ptk 7.21, lk 212 ja ptk 8.1, lk 218): „Eeltoodust tulenevalt tehakse käesolevalt ettepanek muuta KMH eelhindamist reguleerivate õigusaktide sätteid või praktikat selliselt, et arendaja peab kaevandamisloa taotlemisel läbi viima müra modelleerimise, arvestades seejuures ka kõigi mõjualas olevate karjääride ja väljaveoteede kumuleeruvat mõju“. Samuti on ptk 8.16 (lk 228) kirjas: „Alternatiivsete ehitusmaavaradena kasutatavate jäätmete taaskasutamise soodustamiseks tuleb täiendada ja/või lihtsustada seadusandlust ning luua teadmiste baas ja seeläbi soodsad võimalused toodete nõuetele vastavuse tõendamiseks“.

Lisaks esitame järgmised märkused teemaplaneeringu kohta:

1. Kõrge prioriteediga ala Vão kohta on ptk 3.1.1.3 kirjas kaevandamist mõjutava tingimusena, et *ala läbib olemasolev raudtee, mille kaitsevööndi ulatuses kaevandamine ei ole võimalik*. Märgime, et alale kavandatakse lisaks Rail Baltica veeremi hooldusdepoole ka AS-le Eesti Liinirongid uut depood, mille käigus muutub ka AS Eesti Raudtee ehitusbaasi asukoht. Sellest lähtuvalt on piirkonnas arengud aktuaalsed ning maavajadus alles välja selgitamisel.
2. Teemaplaneeringus on märgitud keskmise prioriteediga ala Rae raba (ptk 3.1.2.1) kohta, et *sotsiaalmajanduslik hinnang andis alale kõrge prioriteedi ning ala kasutusele võtmisel peab arvestama üldplaneeringus ette nähtud Rail Baltic nihutamisruumiga*. Rail Baltic kohta kehtib piirkonnas Harju maakonnaplaneering „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“, viide alama astme üldplaneeringule ei ole asjakohane. Samas peatükis kaevandamist mõjutavate tingimuste all tuleb arvestada kehtiva Rail Baltic maakonnaplaneeringuga, mitte üldplaneeringuga.
3. Riigi huviga liiva piirkonna Männiku kohta juhime veelkord tähelepanu, et Männiku 5 ala ulatub u 3 ha aktiivses ehituses oleva Rail Baltic põhitrassi alale, maavarade kaevandamine raudtee muldkeha alt ei ole perspektiivikas.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sutt

energeetika- ja keskkonnaminister

Ülle Luiks, 623 1220

ulle.luiks@kliimaministeerium.ee

Rasmus Pruus, 625 3404

rasmus.pruus@kliimaministeerium.ee

Andres Lindemann, 5844 6406

andres.lindemann@kliimaministeerium.ee